

Jábolčnik, a = neka jed: dadó se kuhati olupljeni jabolčni krljji; ko zavrè, »pristávi« se moka, t. j. odlije se nekoliko kropa, in na vrh se dá nekaj moke; potem se še malo pokuha, potlej zmečká, da je nekaka »médli« podobna jed (malo manj gosta, nego je »mêšta«); »hrúševce«, vca: če dadó kuhat namesto jabolka hruške, »čéšpovec«: če čéšplje (pri nas jim pravijo »čéšpe«), a »zvížgovec«: če »čéšpovci« (= neka vrsta

čéšpelj, katerih meso se prav pečke drži); a »čéžána, e« = zmečkani kuhani jabolčni krljji brez močne primesi.

Zvrhan, a, o: posoda je zvrhana = »zvrhano polna«, če je tako polna, da stoji vsebina više nego nje stranice, še malo vrh nje.

Prékopa, e = »vodotòč«, po katerem je voda napéljana, n. pr. na kak málin.

Mesaríca, e = sekira, s katero pobijajo živino. (Dalje.)

Razne stvari.

Naše slike. Josip Juraj Strossmayer (str. 241). Slavni djakovski škof, hrvaški domoljub in mecenat je našim čitateljem vsaj po imenu dobro znan. Morebiti objavimo o drugi priliki obširen življenjepís, za sedaj omenjamo le ob kratkem glavne podatke iz njegovega življenja. Rodil se je l. 1815. v Oseku, tukaj hodil v gimnazijo, stopil v djakovsko semenišče, v Budapešti postal doktor bogoslovja in modroslovja, deloval v dunajskem Avguštineju in bil imenovan l. 1850. škof djakovski. Hrvaški domovini je storil za prosveto toliko, da so skoro vse novejšje ustanove (akademije, vseučilišče) njegovo delo. Strossmayer je tudi v tujini veljaven mož, na katerega se ozirajo največji sedanji državniki. — Miečislav kardinal Ledóchowski (str. 265). Tu podajemo čitateljem sliko Slovana, ki je v cerkveni časti sedaj prvi za svetim očetom, Poljaka, kardinala Ledóchowskega, prefekta Propagande. Propaganda se imenuje oni oddelek v najvišji cerkveni vladi, ki se peča z razširjanjem svete vere in vodi katoliške misijone. V Propagandi so kardinali in prelati in imajo za misijonske dežele skoro popolno in vso cerkveno oblast. Iz tega razvidimo, da je sedanji poljski kardinal res nekaj mali papež, in veseliti nas mora, da je sveti oče na tako odlično mesto postavil moža, ki ni Lah po rodu, ampak Slovan, s čimer je počastil h kratki slovanske narode. — Sedanji predstojnik Propagande se je porodil dné 29. oktobra l. 1822. v Sedomirskem, v vasi Górkí pod Klimontovim. V 18. letu je oblekel v varšavskem semenišču duhovsko suktnjo, dve leti potem šel v Rim, kjer ga je papež Gregor XVI. sprejel v duhovsko diplomatično akademijo (Accademia dei nobili ecclesiastici). L. 1845. je bil nastavljen za kapelana v lateranski baziliki. Tukaj se je bavil med drugim tudi s poučevanjem revnih in zamenarjenih otrók. Papež Pij IX. ga je imenoval za svojega domačega prelata in poslal l. 1851. kot avditorja nunciature v Lizbono. Tu si je pridobil toliko zaupanje svojih prednikov, da ga je poslala rimska stolica v republiko Santa Fè

de Bogota, kjer so bili začeli stiskati katoliško cerkev. Dasi je bil mladi Ledóchowski v smrtni nevarnosti, vendar je vstrajal tam pet let. Povrnivši se v Rim, bil je l. 1861. povzdignjen v škofovsko čast, z naslovom nadškofa tebanskega, in poslan kot nuncij v Belgijo. L. 1866. pa je bil imenovan za nadškofa gnezenskega in poznanskega na pruskem Poljskem. Ko so oholi Prusi po zmagah nad Francozi s silo postopali proti katoliškim duhovnikom, moral je Ledóchowski celó v ječo. A sveti oče ga je imenoval za kardinala l. 1875. in odtlej biva v Rimu. Kot kardinal je opravljal važne službe, dokler ga ni po smrti kardinala Simeoni-ja postavil letos sveti oče za predstojnika Propagande. Naši čitatelji pozdravljajo pač z veseljem ljubeznivega 70letnega starčka na tako odličnem mestu in mu želé, naj bi se njegovo misijonsko delovanje razširilo daleč na vse strani sveta. — Železniki (str. 272). Kakor Konjice in Železnike, tako bomo opisali še razne druge slovenske kraje. Vljudno prosimo, naj nam pošljejo prijatelji tega domoljubnega dela slike slovenskih krajev itd. in nam preskrbé natančne pa mične opise. — Trebnica (str. 279). Ta sličica je posneta po sliki v neki knjigi; zaradi tega nima lepše oblike, kakor bi jo lahko sicer imela. — Sv. Janez Nepomučan (str. 285). Naša slika nam kaže soho sv. Janeza Nepomučana, katero je oskrbel za olepšavo loškega mesta vneti loški mestni župnik, g. Iv. Tomažič. Postavili in blagoslovili so soho v nedeljo, dné 15. p. m. prav slovesno. Zvršil jo je po modelu znanega spretnega podobarja I. Grošlja iz Selc na Gorenjskem domači izdelovalec cerkvenega orodja, g. Leopold Tratnik, iz pobrakrenega cinka jako natančno in lepo. Visočina sohe je 1.60 m, s podstavkom pa nad 3 m. Slovesnost blagoslovljenja se je vršila ob lepem vremenu prav sijajno; pobožnega ljudstva iz Loke in okolice se je kar trlo, tudi iz Ljubljane in družih krajev je dospelo nekaj občinstva. — Z veseljem pozdravljamo in čitateljem kažemo delo obeh domačih mojstrov. Prosimo prijatelje, naj nam vselej poročajo o takih delih.